

Yksinoikeuden myöntäminen Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikenteessä, kohde MK3-5, linjat 42, 46-48

Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta 17.08.2023 § 30
4669/08.01.00/2023

Valmistelijat / lisätiedot:
Kim Venesjärvi
puh. 044 718 5038
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi

Lautakunta hyväksyy joukkoliikennepäällikön esityksen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Esitys

Esitän, että Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta myöntää EU:n palvelusopimusasetuksen mukaisen yksinoikeuden Sansia Oy:n tarjouskilpailustaan 9.5.2023 tekemän päätöksen mukaisesti Kuopion Tila-Auto Oy:lle Siilinjärven sisäisten linjojen 42, 46-48 bruttoliikennesopimuksen mukaiselle liikenteelle ja liikenteeseen sopimusaikana tehtäville muutoksille.

Selostus

Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta päätti 26.4.2018 (§ 28), että avoimet joukkoliikennepalvelut järjestetään Kuopio-Siilinjärvi – alueella soveltamalla EU:n palvelusopimusasetusta (PSA). Päätöksellä turvataan markkinaehtoisesti syntyviä palveluja monilukuisemmat, luotettavammat ja laadukkaammat palvelut sekä markkinaehtoisia hintoja edullisemmat asiakashinnat alueella.

PSA:ssa vahvistetaan ehdot, joiden mukaan toimivaltainen viranomainen voi turvata välttämättömät henkilöliikennepalvelut, jotka eivät voi toimia markkinaehtoisesti. Yhtenä menetelmänä on yksinoikeuden myöntäminen julkisen liikenteen harjoittajalle. Asetuksen mukaan markkinaehtoinen liikenne ei saa aiheuttaa jatkuvaa ja vakavaa haittaa PSA:n mukaisesti järjestetyille liikenteelle.

Ennen heinäkuuta 2018 viranomaisella oli mahdollisuus puuttua liikenne-markkinoihin joukkoliikennelain mukaisella reittiliikennelupamenettelyllä, joka katsottiin osaksi PSA -liikenteen yksinoikeuksien myöntämisprosessia. Markkinaehtoisen liikenteen lupahakemus oli mahdollista hylätä sillä perusteella, että haettu liikenne aiheuttaisi jatkuvaa ja vakavaa haittaa PSA:n mukaiselle liikenteelle. Viranomainen siis pyrki arvioimaan ennen tietyn liikennepalvelun olemassaoloa sen mahdollisia vaikutuksia viranomaisen hankkimalle liikenteelle.

Heinäkuun alussa 2018 liikennepalvelulain astuessa voimaan reittiliikenneluvat poistuivat käytöstä. Lain mukaan markkinaehtoisen liikenteen harjoittamiseen tarvitaan nyt henkilöliikennelupa, mutta liikenteen aloittaminen edellyttää enää vain ilmoituksen Liikenne- ja viestintävirastolle 60 päivää ennen liikenteen aloittamista.

Liikennepalvelulain mukaan toimivaltainen viranomainen voi tarvittaessa tehdä PSA:n mukaisen päätöksen yksinoikeudesta suojellakseen järjestämänsä

liikennettä kilpailevalta liikenteeltä. Yksinoikeuspäätöksellä annetaan erikseen valittavalle julkisen liikenteen harjoittajalle mahdollisuus harjoittaa julkista henkilöliikennettä tietyllä reitillä, tietyssä verkossa tai tietyllä alueella ja suljetaan pois muut mahdolliset liikenteenharjoittajat, jotta sopimuksen mukaisen liikenteen hoitaminen liikennöintisopimuksen ja siinä määritellyn korvaustason mukaisesti on mahdollista. Tavoitteena on turvata viranomaiselle palvelusta syntyvien kustannusten säilyminen suunnitellulla tasolla.

Mahdollisen muun liikennetarjonnan aiheuttamaan jatkuvaan ja vakavaan haittaan voi puuttua myöhemmin vain, jos yksinoikeuspäätös on tehty. Liikennepalvelulaki siirsi siis kilpailevan toiminnan rajoittamisen jälkikäteisvalvonnan varaan. Muiden liikennöitsijöiden poissulkemisen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko.

Hallintolain 62 §:n mukaan viranomaisen on annettava päätös yksinoikeuden antamisesta tiedoksi julkisella kuulutuksella verkkosivullaan.

Sansia Oy kilpailutti kuluvan vuoden alussa Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikenteessä Siilinjärven sisäiset vuorot, joihin kuuluvat linjat 42 ja 46-48. Sansia Oy:n tekemän kokonaistaloudellisuuteen perustuvan päätöksen mukaan em. linjojen liikenteenharjoittajaksi valittiin Kuopion Tila-Auto Oy. Päätöksestä ei valitettu.

Linjoilla on yhteisiä reittiosuuksia viranomaisen toisten sopimusliikenteiden kanssa mm. Siilinjärven keskustassa. Nämä ovat olleet valitun liikenteenharjoittajan tiedossa liikennettä hankittaessa, joten yksinoikeus ei niitä kiellä.

Yksinoikeus kattaa linjojen liikennöinnin liikennöintisopimuksen mukaisesti kolmen vuoden ajan alkaen 3.6.2024 sekä mahdolliset kaksi optiovuotta toimivaltaisen viranomaisen vahvistamalla reiteillä ja aikatauluilla mukaan lukien liikenteisiin sopimusaikana sopimuksia ja hankintalainsäädäntöä noudattaen tehtävät muutokset.

Toimivaltaisen viranomaisen järjestämän liikenteen reitit ja aikataulut ovat internetsivulla <https://vilku.kuopio.fi/aikataulut-reitit>

Vaikutusten arviointi

Päätös on ympäristö- ja yritysvaikutuksiltaan positiivinen, koska sillä turvataan Siilinjärven sisäisten palvelujen pitkäjänteinen säilyminen.

Liitteet

Vaikutusten ennakoarviointi Kuopion kaupungin päätöksenteossa, yksinoikeus kohde MK3-5, Kuopion Tila-Auto